

ANSÖKAN OM INVESTERINGSMEDEL (CM4) FÖR TRYGGHETSSKAPANDE ÅTGÄRDER 2021

Nämnderna ska i sin ansökan redovisa insatsens utformning genom att redogöra för följande punkter.

Namn på insats:
Omgestaltung av Järnvägsparken
Sökt belopp:
2,0 mnkr

Sökande nämnd	Ev medsökande nämnd
Trafikkontoret	Klicka här för att ange text.
Kontaktperson	Kontaktperson
Fariba Daryani	Klicka här för att ange text.
Telefon	Telefon
Klicka här för att ange text.	Klicka här för att ange text.
E-post	E-post
fariba.daryani@stockholm.se	Klicka här för att ange text.
Ev samverkan	
<i>Om insatsen till del ska genomföras genom annan nämnd/bolagsstyrelse ska överenskommelse om detta ha skett med berörd part, ange i så fall detta nedan.</i>	
<i>Avses medfinansiering ske av nämnd genom de särskilda trygghetsmedlen ska även samarbetande nämnd inkomma med en ansökan om medel. Lämpligen står en nämnd som huvudsökande med utförliga beskrivningar enligt dessa anvisningar som övrig/övriga nämnder kan hänvisa till och där ansökan från medsökande fokuseras på att beskriva de enskilda insatser som är aktuella.</i>	
<ul style="list-style-type: none">• Samverkan med Norrmalms stadsdelsnämnd genom arbetet med Vision Klara deras trygghetsarbete med polisen och samverkan med Jernhusen när det gäller arbete med social trygghet kring T-centralen.• Samverkan Glad stad	

Ansökan

1. Beskrivning (mål och syfte)

Ansökan ska innehålla en tydlig och detaljerad beskrivning av den tänkta åtgärden med övergripande mål och syfte. Underrubrikerna i beskrivningen ska ge en tydlig koppling mellan den lokala behovsanalys som gjorts och det resultat som förväntas.

1.1 Behovsanalys/problembeskrivning

*Redogör för den **platspecifika problembeskrivningen** som underbygger varför en investering behövs och på vilket sätt en analys av lokala förutsättningar och behov har tagits fram. Finns exempelvis kopplingar till den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen eller har behovet lyfts fram i andra lokala brottsförebyggande eller trygghetskapande sammanhang?*

Trafikkontoret har i samverkan med Glad stad och Norrmalms stadsdelsförvaltning under 2020 inlett ett arbete med att utveckla och förbättra det offentliga rummet för att Järnvägsparken ska bli tryggare och trivsammare.

Järnvägsparken är en central offentlig park i hjärtat av Stockholm precis intill Stockholms centralstation. Här i stadens mitt ligger knutpunkten för lokal och regional spårtrafik, tunnelbanans linjer möts här, busstrafik, Arlanda express, pendlar- och turistbåtar från Klara Mälarstrand. Det är en av de första platser man möter när man kommer till Stockholm och blir således första bilden av Stockholm. Samtidigt är platsen en del av många vardagsmiljö. På Vasagatan längs parkens östra sida, rör sig dagligen ett stort flöde människor på både cykel och till fots. Vasagatans förlängning Vasabron, är en stark koppling mellan norra och södra Stockholm, mellan Norrmalm och Kungsholmen mot Gamla Stan – Södermalm. I Stockholms absoluta mitt kring centralstationen, finns få offentliga rum. Järnvägsparken är en av dem.

Järnvägsparken är en historisk park som har sitt ursprung i centralstationens tillkomst på 1870-talet. Då var parken en grön oas med promenadvägar och parkbänkar under stora träd. Parken har med motorledernas framfart förvanskats till oigenkännlighet och idag är det inte mycket kvar av den ursprungliga parken. De omkringliggande motorlederna och spårområdet har skurit av parkens kopplingar mot omgivningen, täckt nästan 50% av parken med brokonstruktioner vilket försämrar sikt och mörklägger parken samt skapat höga bullernivåer vilket försvårar vistelse på platsen. Idag fungerar Järnvägsparken främst som passage och inte för vistelse. En av parkens största problem är att den upplevs väldigt otrygg pga. dessa aspekter:

- *Mörka miljöer under broar*
Belysningen på platsen är inte är balanserad och speciellt ytorna under broarna upplevs mörka och hotfulla. I mörker blir även de få människor man möter skrämmande. Dålig sikt och bristande belysning bidrar också till problem med urinering.
- *Dålig sikt, framkomlighet och få kopplingar till omgivning*
Parken är omringad av motorleder och murar vilket gör att parken har få entréer och stråk som korsar den samt få siktlinjer mot omgivning. Parken är dessutom

belamrad med många objekt och murar vilka försvårar rörelser över parken och samtidigt skapar de skumma miljöer att gömma sig bakom vilket gör att man kan känna sig utsatt om man vistas på platsen.

- *Bortglömd plats utan mänsklig närvaro*
Idag upplevs platsen väldigt oomhändertagen och bortglömd. Det är få människor som vistas i parken. De ytor som finns för vistelse är gestaltade på 60-talet och inte anpassade efter dagens problematik med avseende på omkringliggande trafik och upplevelsen av otrygghet. Gestaltningen är dessutom förvanskad och förenklad så den uppfyller inte sin ursprungliga intention. Ytor, murar och utrustning är eftersatta. **Klotter på pelare bidrar till upplevelse av övergiven plats.** Då det är få människor på platsen och finns många murar att gömma sig bakom använder många platsen som toalett.
- *Bullerproblematik*
Parken är väldigt bullerutsatt med bullerkällor från omkringliggande vägar, spårområde samt från broarna över platsen. De höga bullernivåerna kan skapa en känsla av utsatthet. Känslan av att ingen skulle höra ditt rop på hjälp ifall en sådan situation skulle uppstå. Bullret gör även att det inte är en plats man vill vistas på en längre tid, det är svårt att föra ett samtal där, och därför finns inga ”ögon på platsen” dvs. inga människor som uppehåller sig där en tid och håller koll och kan inge en känsla av trygghet, att man är där med andra människor.

Utöver Sergels Torg är också Vasagatan är särskilt utsatt. Brott och ordningsstörningar förekommer vid dygnets alla timmar alla dagar i veckan. Vasagatan präglas också av öppet drogmissbruk. Vid samverkansmöten framgår hur grupperingar rör sig upp från de mer utsatta huvudstråken mot sidogator som Klara Västra kyrkogata, trappan upp till Klarabergsvägen, trappor mellan Vasagatan och Vattugatan, trappan mellan Vattugatan och Klara Västra, Järnvägsparken och rulltrappan mellan Vasagatan utanför Sheraton Hotell, Nils Ferlins Torg vid Klarabergsgatan för att nämna några. I entrén till tunnelbanan och pendeltåget vid det så kallade Krysset på Vasagatan rapporteras misstänkt narkotikaförsäljning, rån och rånförsök.

Järnvägsparken och intilliggande parkeringsplats lyfts vid samverkansforum och samverkansutsättningar som osäkert och otryggt. Områdespoliser och ordningsvakter har under 2018 även uttryckt behov av att lov 3 A243.014/2018 ska inkludera parkeringsplatsen bredvid Centralstationens södra gavel för att underlätta polisernas arbete med konflikter kring taxibilar på platsen och upprätthålla trygghet i anslutning till Centralstationen.

Platsen har en väldig utvecklingspotential då den ligger så centralt och redan idag har ett flöde av människor precis i anslutning till platsen.

1.2 Berörd målgrupp/område

Ange den/de målgrupper och den/de områden som insatserna riktar sig till/mot. Både allmänna och särskilda målgrupper ska specificeras. Redogörelsen ska även skatta storleken på de målgrupper som berörs - exempelvis hur många unga som bor i ett område eller antalet personer som passerar en viss plats.

Parken är med dess centrala läge en angelägenhet för alla som reser till och rör sig kring Stockholms centralstation. I närområdet finns flera målpunkter både för turister, arbetsplatser och pendlare som rör sig mellan norra och södra Stockholm. Det är således både en vardagsplats många stressar förbi varje dag samt en plats för helgens uppymda tillfälliga besökare. I centralstationens närhet finns få offentliga rum, Järnvägsparken är en av dessa få.

1.3 Beskrivning av insatsen

Redogör för platsen för insatsens utformning samt hur insatsen ska realiseras.

Innan ansökan lämnas in ska samråd ske med andra berörda förvaltningar om insatsernas genomförbarhet, vilket ska beskrivas här. Insatsen ska förhålla sig logiskt till ovan beskrivna problembild och de resultat som förväntas. Om någon form av medborgardialog ska användas i processen beskrivs även det här.

Visionen för Järnvägsparken är:

- Ett tryggt och attraktivt offentligt rum
- En grön oas med vistelseytor och kopplingar mot vatten
- En flexibel plats för aktiviteter/kultur/evenemang

För att minska otryggheten på platsen planerar vi att göra följande:

Ny gestaltning av platsen

Den nya gestaltningen tar ett helhetsgrepp för platsen som rustas för att bli mer funktionell, trygg och attraktiv både som vistelseyta och rörelsestråk. Upprustningen kommer att ske i två steg. Dels lite mindre investeringar under 2021 för att snabbt göra platsen mer attraktiv i samarbete med Glad stad (det som kontoret söker medel för i den här ansökan), dels mer permanenta förändringar under 2022. Nya vistelsevärden adderas i form av identitetsskapande inslag, grönska, ny möblering, samt bullerdämpande åtgärder. Belysningen förbättras. Platsens potential att fungera som flexibel yta för evenemang och kultur tas till vara på och ges möjlighet för. Konkreta åtgärder som görs:

- *Förbättrad belysning och tryggare tunnlar*
Broarnas tak, pelare och stödmurar belyses för att skapa en trygg, balanserad ljusbild.
Pigmenterad klotterskyddsfärg kan målas i ljus kulör för att ljusa upp tunneltak och pelare vilket får miljön under broarna att upplevas ljusare och tryggare.
Utöver en balanserad funktionsbelysning adderas effektbelysning/konstnärlig belysning för att skapa en omhändertagen miljö och tryggare miljö.
- *Skapa vistelseytor för att öka närvaron och befolka platsen*
Platsen behöver kännas omhändertagen och få en ökad närvaro för att upplevas trygg. Befintliga trasiga bänkar rivs och ny möblering med en variation av sittplatser och för vistelse adderas med inslag av så kallad ”tyst möblering”. Tyst möblering innebär miljöer där bullernivåerna är lägre. Möbler som tillförs placeras och utformas lekfullt och för att man ska få fri sikt över platsen. Utformningen av möbler görs på ett sätt så att de inte riskerar att bli boplatser eller underlättar för

missbruk genom att vara undanskymda. Rostiga och kantstötta räcken byts ut. Förutsättning för aktivitet adderas.

- *Förbättra stråk, kopplingar till omgivning samt rörelser över platsen*
Ökad upplevd trygghet och positiv känsla genom att skapa visuell förståelse för var man befinner sig i staden och hur man tar sig vidare. För att skapa bättre framkomlighet och för att tydliggöra stråk och entréer behöver vissa murar rivas. Hänvisningsskyltar till målpunkter i staden sätts upp.
- *Tillföra positiva ljud*
Upplevelsen av buller kan minska på platsen genom att tillföra positiva ljud som maskerar bullret. Att tillföra ljud förknippade med något positivt som ljudet från vågbrus, prasslande löv, grusknaster kan ha positiv inverkan på människors förutsättningar för rekreation på platsen.
- *Vegetation*
Parken är idag väldigt hårdgjord utan större inslag av vegetation. Den nya gestaltningen ska omfatta mer grönska utan att förhindra sikt och utan att bidra till drog gömmor. Ökad grönska samt årstidsväxlingar, bidrar till att mjuka upp platsen och minskad upplevelse av buller. Grönskan bidrar till att platsen upplevs mer omhändertagen och fler människor kan lockas stanna till på platsen.

Genomförande under 2021 och 2022

2021: Till hösten/vintern får parken ny belysning under broarna, både funktionsbelysning och effektbelysning. Kompletterande växtbäddar, skelettjordar och kompletterande träd för bättre luftkvalitet.

Parken kompletteras med medborgarkonst, tyst möblering som bidrar till att skapa möjlighet för vistelse på platser som då får nedsatt bullernivå.

Hänvisningsskyltar för att förbättra den upplevda tryggheten. Pigggar på bropelare som förhindrar nedsmutsning från fåglar.

2022: Ny funktionsbelysning i parken, ny grundmöblering för hela parken och förbättrad framkomlighet och sikt genom rivning av murar och lokala markåtgärder. Nya staket som bidrar till platsens karaktär och förbättrad sikt.

Medborgarinvolvering

Trafikkontoret har i samverkan med Glad stad och Norrmalms stadsdelsförvaltning under 2020 inlett ett arbete med att utveckla och förbättra det offentliga rummet för att Järnvägsparken ska bli tryggare och trivsammare.

Som en del i processen vill vi sätta fokus på platsen genom att inleda en dialog om platsens förändring genom medborgarkonst som syftar till att:

- bidra till attraktivitet, trygghet och vistelse.
- ha unga som medskapare/lyfta fram ungas idéer
- få människors tankar att synliggöras genom lekfull gräns mellan konst/funktion
- skapa stolthet och mervärde till offentliga rummet som de använder dagligen

- få unga delaktiga och synliggöra röster som ofta inte hörs.

Uppdraget till ARTmovement blir att ta fram en tillfällig konstinstallation, i samverkan med konstnär och med ungdomar som ska spegla ungdomars vision för sitt närområde genom kreativa workshops.

Platsen för den tillfälliga konstinstallationen är Järnvägsparken

Vi involverar barn och unga i stadensutveckling. Vi vill få ungdomar att vara medskapare i processen av en mötesplats som uppmanar till lekfullhet och fantasi. Vårt syfte är att addera nya värden till platsen, för att få människor att trivas och känna sig delaktiga och trygga. Vi önskar vidare att formulera om "rummet" genom att projicera bilder av ungas visioner, drömmar, tankar i färg och form för att generera till en mer lustfylld plats.

Vi vill skapa bilder i workshop med ungdomar (feb-mars), där vi utgår från platsen och dess potentiella projektytor. Här är det viktigt med en öppenhet för att lyssna in medborgarna/ungdomarna.

Utförande

Vi besöker Järnvägsparken tillsammans med ljusdesigner och ungdomarna. Konstnärens roll är att handleda/beskriva ljusets funktion i det offentliga rummet medan ARTmovement arbetar med den konstnärliga gestaltningen för hur projektionerna tas ut.

Projicerings innebär att föreställa, avbilda, återge och framställa och vi kommer senare att projicera bilderna mot en vägg /pelare.

1.4 Förväntat resultat

Beskriv de positiva resultat och effekter som insatsen ska generera för målgruppen. Som exempel kan detta handla om ökad känsla av trygghet för kvinnor på ett torg vilket leder till fler kvinnor som rör sig på torget.

Ökad trygghet och attraktivitet i offentligt rum för alla

- En tryggare park som är välkomnande och underlättar för medborgare och besökare att passera genom och hitta vidare ifrån. Platsen får ökad användning och ges möjlighet att användas för olika aktiviteter.
- Grön oas med bra vistelseställen och kopplingar mot vatten
- Det ska vara lätt att hitta och medborgarna ska känna sig trygga. Platsen ska inbjuda till möten och vistelse.
- Samarbete med olika aktörer skapar ett flexibelt och attraktivt offentligt som bjuder till egna initiativ för aktiviteter/kultur/evenemang
- Skapa stolthet och mervärde till offentliga rummet som människor använder dagligen
- Ökad medborgarinvolvering i platsens utveckling med unga som medskapare.

1.5 Uppföljning och utvärdering

Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras samt hur de avses dokumenteras och spridas.

Vi lägger en stor vikt på människors upplevda trygghet. Projektet kommer att utvärderas med vistelseobservationer och intervjuer. Staden har utvecklat en metod för vistelseobservationer som kommer att användas innan och under projektets gång. En film kommer att tas fram som visar platsens utveckling och människors upplevelse av platsen.

2. Organisation för insatsens genomförande

Beskriv kortfattat den organisation som ansvarar för att genomföra insatsen samt ansvarar för att följa upp dess effekter. Om samverkan sker med lokala aktörer i arbetet ska detta beskrivas under denna punkt, exempelvis fastighetsägare, civilsamhälle, polis.

Ansvarig organisation Trafikkontoret
Trafikplanering: Fariba Daryani, projektledare
Park och stadsmiljö : Jean-Louis Dessalles, Ulrika Petzelius
Stadsmiljö: Marcela Dimander, John Bergquist
Infrastruktur: Elisabeth Ström
Tillstånd: Cecilia Wallenius, Lottie Carlquist
Kommunikation Cecilia Lindqvist
Infrastruktur Belysning: Peter Jensen, Fredrik Söder

3. Tidplan

Ansökan ska innehålla en tidplan med identifierade faser i insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning. Insatsen ska vara genomförd under innevarande år.

Tidplan för projektet, inklusive utställning, är från och med feb 2020 till och med oktober-november 2021.

- Vinter 2020-2021
Inventering, Analys, Koncept, Gestaltningsprogram
- Vår 2021
Byggnation, medborgarinvolvering
- Maj-juni 2021
Öppnande av plats
- Sommar 2021
Järnvägsparken blir en plats trygg plats för vistelse och evenemang
- Höst 2021
Utvärdering av hur parken har fungerat och använts under vår/sommaren.
Resultatet arbetas in i den permanenta omgestaltningen som planeras till 2022.

4. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering

*Ansökan ska redovisa insatsens totala investering **uppdelat på relevanta kostnadsposter**. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall.*

Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.

- Rivning – 100 000 kr
- Möbler – 400 000 kr
- Vegetation – 100 000 kr
- Belysning – 1 000 000 kr
- Informationsskyltar – 150 000 kr
- Medskapande konst – 250 000 kr

Nämnden har även fått 0,5 mnkr inom driftbudgeten för åtgärder avseende processen med unga medborgarna och framtagning av koncept till medborgarkonst, kommunikation, dokumentation- framtagning av video, aktiviteter och viss konsulthjälp.

5. Påverkan på framtida driftkostnader

Av ansökan ska det framgå om och/eller hur insatsen kan förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftutgifter/kostnader, inklusive kapitalkostnader. Kompensation för kapitalkostnader beaktas i särskild ordning i samband med kommande verksamhetsplaner.

Klicka här för att ange text.

6. Innovation och eller uppväxling

Ansökan får gärna visa på innovation och nya typer av trygghetsskapande insatser och det ses som en fördel om pågående åtgärder går att växla upp

Innovativa åtgärder testas för att involvera medborgare och öka tryggheten.

Ungdomar kommer att involveras i framtagning av konst.

Två gymnasieskolor är redan involverade och har fått i uppdrag att komma med nya idéer för utveckling av stadens offentliga rum med fokus på trygghet, attraktivitet och vistelse.

Delar av ungas idéer kan komma att genomföras.

Övriga upplysningar

Klicka här för att ange text.